Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V. Chiselița)
Dosarul nr. 3a-1659/24 (2-22080826-02-3a-31122024)

D E C I Z I E

10 decembrie 2025 *****

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Completul de Contencios Administrativ în componența:
Președintele ședinței, judecătorul Sîrbu Victoria
Judecătorii Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier Papuc Daniela

examinând în ședință publică, apelul declarat de SRL ”Reforma Art” împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 11 iunie 2024, adoptată în cauza de contencios administrativ, la acțiunea înaintată de SRL ”Reforma Art” împotriva Consiliului Audiovizualului, terți Natalia Dașchevici și Oleg Pietraru, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

A C O N S T A T AT:

Argumentele reclamantului:

La 8 iunie 2022 SRL ”Reforma Art” a depus o acțiune împotriva Consiliului Audiovizualului cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 31 martie 2022 i-au fost remise două petiții depuse de Natalia Dașchevici și Oleg Pietraru, la care, prin răspunsul din 1 aprilie 2024, a respins ca vădit netemeinice alegațiile petiționarilor și a solicitat respingerea petițiilor. La 13 aprilie 2022 a recepționat Raportul de monitorizare întocmit de Consiliul Audiovizualului pe marginea petițiilor, fiind informată că examinarea acestuia va avea loc în ședința din 15 aprilie 2020, adică peste o zi.

Prin decizia Consiliului Audiovizualului nr. 114 din 15 aprilie 2022 Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării serviciilor media audiovizuale de televiziunea „Jurnal TV” și „PRO TV Chișinău”, urmare a petițiilor Nataliei Dașchevici și a lui Oleg Pietraru, a fost admisă petiția f/nr. din 29 martie 2022 lui Oleg Pietraru cu privire la serviciul media audiovizual de televiziune „Jurnal TV” (pct. 2); admisă parțial petiția f/nr. din 28 martie 2022 a Nataliei Dașchevici, cu privire la serviciile media audiovizuale de televiziune „PRO TV Chișinău” și „Jurnal TV” (pct. 3); sancționată cu avertizare publică ICS „Reforma Art” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. e) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod (pct. 4); sancționată cu avertizare publică ICS „Reforma Art” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (3) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu prevederile

art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod (pct. 5); sancționată cu avertizare publică ICS Reforma Art SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 15 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (3) lit. a) din Pct.7 (pct. 6); sancționată cu amendă în mărime de 5 000 de lei ICS Reforma Art SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. [4] din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (5) lit. k) din Cod; obligate, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, ÎCS „Reforma Art” SRL și ÎCS „PRO DIGITAL” SRL să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în căzui serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri.

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică serviciul media audiovizual de televiziune „Jurnal TV” pentru: - încălcarea prevederilor art. 13 alin. (3) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform cărora: „în cazul în care informația provine din surse confidențiale sau a căror credibilitate nu este verificată suficient, acest lucru trebuie să fie menționat explicit”; - încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. e) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform cărora: „în programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru”; - încălcarea prevederilor art. 15 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform cărora: „Dreptul minorului la respectarea vieții private și la propria imagine prevalează în fața necesității de informare, inclusiv în cazul minorului aflat în situații dificile”.

Totodată, Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei serviciul media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform cărora: „în cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii”.

Sancțiunile menționate au fost aplicate pentru următoarele fapte, după cum acestea au fost constatate prin decizia contestată: „Rezultatele monitorizării au atestat că în cadrul buletinului de știri „Jurnalul orei 19:00” din 1 martie 2022, subiectele ce au vizat conflictul armat din Ucraina au fost reflectate cu carențe în ceea ce tine de veridicitatea surselor sau absența acestora, lipsa indicatorilor sau a emblemelor care ar face identificabile secvențele video inserate, precum și lipsa punctelor de vedere aflate în opoziție: Subiectul cu titlul „Rușii atacă marile orașe ale Ucrainei” (19:07:19) relatează despre bombardarea Ucrainei de către forțele militare ale Federației Ruse. În cadrul reportajului a fost inserat un video din Odessa cu reporterul special (19:07:45): „*A fost o zi fără evenimente majore la Odessa, pe parcursul zilei, de două ori a răsunat alarma. Armata rusă lansează un atac cu rachete asupra bazei militare din suburbia regiunii. În*

urma atacului au fost distruse mai multe case la sol ale locuitorilor Odessei. Tot mai multe zvonuri circulă cu privire la o rebeliune a soldaților marinei ruseşti. Se spune că aceştia refuză să asedieze oraşul [...]". Prin urmare se atestă că știrea constă doar din relatările reporterului, care prezintă informații fără un suport factologic și fără a indica sursele de proveniență ale acestora, relatarea limitându-se la afirmații că: „Tot mai multe zvonuri circulă...”; .Se spune că...”. Totodată, în cadrul știrii lipsește și echilibrul de opinii vizavi de informațiile relatate. Prin urmare, sunt relevante prevederile art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale: „în cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii”. Subiectul cu titlul „Războiul povestit de prizonierii ruși” (19:22:31) relatează despre soldații ruși capturați de armata ucraineană. Prezentatoarea (19:22:31): „Tot mai mulți soldați ajung în prizonierat în Ucraina și povestesc cum au fost mințiți de comandanți, pomenindu-se în mijlocul războiului. Unora li s-a spus că merg la aplicații militare, altora că trebuie să-și spere patria, dar ajunși în Ucraina, de fapt, și-au dat seama că ei sunt invadatorii. Unii dintre soldații ruși capturați parcă nici nu înțeleg unde au ajuns”. După aceste declarații sunt rulate secvențe video de o proveniență necunoscută în care apar unele persoane care pretind a fi soldați din armata rusă, capturați de ucraineni. Nu sunt prezentate informații concludente despre apartenența acestor persoane la armata Federației Ruse. La sfârșitul reportajului se mai afirmă că în ziua curentă, soldații ucraineni au capturat un autocar cu 30 de militari ruși, iar într-o coloană de tancuri nimicite a fost depistat un crematoriu mobil pentru arderea cadavrelor.

Nu este specificată sursa acestor informații, totodată, în cadrul știrii lipsește poziția oficială vizavi de afirmațiile prezentate. În acest context, sunt relevante prevederile art. 13 alin. (4): „în cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii” și art. 13 alin. (5) lit. s) din Codul serviciilor media audiovizuale: „în programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru”. Subiectul cu titlul „Kievul vorbește de crime de război” (19:28:28) relatează despre atitudinea Ucrainei și a Curții Penale de la Haga privind eventualele crime de război ale Federației Ruse în Ucraina. Astfel, partea ucraineană a invocat crime de război din partea Federației Ruse. Volodymyr Zelensky (19:28:48): „Rușii știau unde trag. Va exista, cu siguranță, un tribunal internațional pentru această crimă. Este o încălcare a tuturor convențiilor. Nimeni în lume nu vă va ierta că ați ucis oameni pașnici din Ucraina”. În continuare, prezentatoarea afirmă: .Procurorul Curții Penale de la Haga a confirmat că există o bază rezonabilă pentru a crede că în Ucraina au fost comise atât presupuse crime de război, cât și crime împotriva umanității [...]”. Jurnaliștii nu au intervenit pentru a echilibra știrea, prin prezentarea altor puncte de vedere aflate în opoziție, în cazul de față opinia Federației Ruse. Prin urmare sunt relevante prevederile art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale:

„în cadrul programelor audiovizuale de ştiri şi de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerinţe: asigurarea imparţialităţii, echilibrului şi favorizarea liberei urmări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziţie, în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică”.

Totodată, în cadrul buletinului de ştiri a fost difuzat un subiect, cu durata de aproximativ 4 minute, în care se relatează despre situaţia refugiaţilor din centrele de plasament. În reportaj sunt vizaţi şi copiii refugiaţilor, ajunşi în Moldova fie cu părinţii, fie singuri. Majoritatea copiilor reflectaţi în subiect sunt prezentaţi într-un context favorabil pozitiv, fără riscuri majore de a-i prejudicia. Cu toate acestea, în a doua parte a reportajului se relatează despre cazul unui băiat de 11 ani, pe nume Andrei, lăsat la frontiera moldo-ucraineană de tatăl său, iar ulterior preluat de o familie de moldoveni pe care o vede prima dată în viaţă: Sergiu Stepuleac (bărbatul care a adăpostit copilul, 19:18:00): „[...] Mi s-a făcut milă de dânsul şi l-am luat. Tatăl său e la Odessa. Acolo s-a organizat un centru de combatanţi şi el e înrolat acum acolo, în forţele cele. Astfel, serviciul media audiovizual de televiziune „Jurnal TV” nu a întreprins măsuri pentru a împiedica recunoaşterea băiatului. Nu se ştie nici dacă numele Andrei este adevărat sau unul conspirativ, însă dacă e un nume convenţional, acest fapt trebuie menţionat pe parcursul subiectului. În segmentul de timp 19:18:32 a fost difuzată o secvenţă în care minorul este intervievat de către reporter despre momentele prin care a trecut odată cu începerea conflictului armat în Ucraina: reporterul (19:18:31): „Тебе было там страшно?. Andrei (19:18:32): „Очень. Когда один раз бомбили, я аж трусился от страха. Очень много людей умерло уже из-за этого человека. Даже не хочу говорить его имя. Este de specificat că la reflectarea acestui caz, nu s-a ţinut cont de vulnerabilitatea vârstei minorului şi nici de starea psihoemoţională a acestuia, totodată, nefiind întreprinse toate măsurile necesare pentru protejarea identităţii minorul aflat în situaţie dificilă a fost intervievat fără estomparea fetei, au fost prezentate informaţii cu privire la identitatea acestuia, precum vârsta, numele, de unde a venit, cine îl adăposteşte. Prin urmare, sunt relevante prevederile art. 15 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale: Dreptul minorului la respectarea vieţii private şi la propria imagine prevalează în rata necesităţii de informare, inclusiv în cazul minorului aflat în situaţii dificile. În contextul celor expuse, rezultatele analizei efectuate atestă că serviciul media audiovizual de televiziune Jurnal TV a comis încălcări de la prevederile Codului serviciilor media audiovizuale, şi anume: art. 13 alin. (4), (5) lit. e), (6) lit. a), art. 15 alin. (4).

Reclamanta a mai indicat că, prin Decizia nr. 31/198 din 23 august 2021 Consiliul Audiovizualului a sancţionat cu avertizare publica ÎCS „Reforma Art SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune Jurnal TV, pentru încălcarea prevederilor art. 43 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale.

Rezultatele monitorizării au atestat ca la 17 martie 2022, în cadrul programului Jurnalul Orei, ora 19:00, serviciul media audiovizual de televiziune Jurnal TV a difuzat un subiect cu titlul Vladimir Zelensky, în Bundestag (min. 13:38), în cadrul căruia prezentatoarea relatează despre faptul că într-un discurs video în plenul Bundestagului

(sursa: youtube.com/ deutesherbudenstag), Vladimir Zelensky a îndemnat autoritățile de la Berlin să dărâme noul zid ridicat în Europa împotriva libertății, odată cu declanșarea invaziei ruse asupra Ucrainei. Volodymyr Zelensky, președintele Ucrainei: „Ma adresez dumneavoastră, când Rusia ne bombardează și ne ruinează tot ce avem-clădiri rezidențele, spitale, scoli, bisericile.., cu rachete, bombe și artilerie reactivă. Ocupanții au ucis 108 copii. Se întâmplă la noi, în mijlocul Europei, în anul 2022. Mă adresez vouă după mai multe întâlniri si negocieri, pași de sprijin, mulți dintre ei amânați. Sancțiunile, în mod clar, nu sunt suficiente. Opriți războiul. În cadrul subiectului se mai afirma că Volodymyr Zelensky a mulțumit Germaniei pentru ajutorul acordat și le-a cerut deputaților să distrugă zidul dintre Europa și Ucraina și să impună sancțiuni mai aspre împotriva Rusiei. Volodymyr Zelensky, președintele Ucrainei: „Dragă cancelar, Olaf Sholz! Distruge-ti acest zid, dați-i Germaniei rolul de lider pe care îl merită. Face-ți așa ca urmașii voștri să fie mândri. Acesta nu este un zid al Berlinului, ci un zid în Europa Centrală între libertate și servitute, și acest zid se înalță cu fiecare bombă care este lansată în Ucraina, și cu fiecare decizie care nu se ia spre binele lumii. Reporterul susține că discursul lui Volodymyr Zelensky a fost aplaudat în picioare de care toți cei prezenți în Bundestag. Deasemenea, în discursul său, Volodymyr Zelensky s-a adresat militarilor ruși, îndemnându-i să renunțe la război și să depună armele: „Trupele rusești suferă așa pierderi cum nu au fost nici în Siria, nici în Cecenia, nici în Afganistan. Daca războiul împotriva Ucrainei va continua, mamele din Rusia vor pierde mai mulți copii decât au fost în Afganistan, Cecenia și în războaiele luate la un loc. La finalul subiectului se fac referiri și la faptul ca Volodymyr Zelensky i-a mulțumit lui Joe Biden pentru armamentul american trimis în Ucraina, dar a implorat ca SUA și statele aliate lor să facă mai multe pentru a-i apăra de invazia rusa, făcând trimitere la impunerea unei zone de excludere aeriana asupra Ucrainei sau ca Washingtonul să trimită avioane de lupte. Astfel, se atestă că în cadrul discursului lui Volodymyr Zelensky au fost vociferate informații vizavi de starea lucrurilor din Ucraina, cunoscute de comunitatea internațională odată cu începerea războiului dintre Rusia și Ucraina. Per general, subiectul consta din apelul președintelui Ucrainei, Volodymyr Zelensky, care comunitatea internațională de a-si unifica forțele și a opri războiul, în acest sens nefiind necesara prezentarea unei altei poziții.

Reclamanta a relatat că, la 15 aprilie 2022 a înaintat cererea prealabilă împotriva acestei decizii, iar 11 mai 2022, după recepționarea deciziei motivate, a înaintat cererea prealabilă motivată, indicând argumente concrete asupra ilegalității ei, precum și solicitând suspendare executării sancțiunilor aplicate. Prin decizia nr.182 din 27 mai 2022, copia căreia a fost remisă la 6 iunie 2022, fără a fi efectuată o examinare a cererii și fără a fi invocate argumente în susținerea sau respingerea ei, cererea prealabilă a fost respinsă. Ori, controlul legalității actelor de sancționare emise de o autoritate publică impune obligația de a constata dacă acestea corespund exigențelor legale, că faptele delictuale incriminate persoanei au fost probate suficient, că toate dubiile sunt interpretate în beneficiul persoanei învinuite reieșind din prezumția de nevinovăție de care aceasta beneficiază în temeiul art. 21 al Constituției Republicii Moldova și art. 6 al CEDO. La fel, urma a fi verificat dacă sancțiunea aplicată este conformă cu caracterul și gravitatea abaterii, împrejurările în care abaterea a fost săvârșită, cauzele și consecințele abaterii,

gradul de vinovăție al furnizorului de servicii media, conduita acestora, impactul faptei, etc. La caz, învinuirile înaintate prin decizia contestată sunt lovite de vicii fundamentale în condițiile necorespunderii învinuirilor respective exigențelor legale. Această concluzie este fortificată și prin dispozițiile art. art. 118 și 119 Cod administrativ, care la caz nu a fost respectată.

Astfel, a menționat că Reclamanta a arătat că, prin Decizia nr. 114 din 15 aprilie 2022, Consiliul Audiovizualului a admis petițiile și a aplicat sancțiuni în privința serviciului media audiovizual „Jurnal TV", reținând pretinse încălcări ale art. 13 și art. 15 din Codul serviciilor media audiovizuale, însă aceste constatări sunt neîntemeiate, fiind rezultatul unei aprecieri eronate și incomplete a circumstanțelor de fapt.

În acest sens, reclamanta a susținut că subiectele difuzate în cadrul buletinului de știri au fost realizate în conformitate cu regulile jurnalismului, inclusiv prin relatări directe de la fața locului, întemeiate pe observațiile proprii ale reporterului. A subliniat că această formă de informare constituie una dintre metodele recunoscute ale activității jurnalistice, alături de declarații asumate și documente, astfel încât nu se poate pretinde, în mod absolut, indicarea unor surse suplimentare, în condițiile în care reporterul relatează ceea ce a văzut și a perceput nemijlocit.

Cu referire la subiectul privind bombardamentele din Ucraina, reclamanta a arătat că materialul a reprezentat o relatare de la fața locului realizată de trimisul special în Odesa, care a transmis informații bazate pe observații directe și discuții purtate cu persoane aflate în teren, reflectând atmosfera și situația existentă la acel moment. În aceste condiții, nu este clar în ce ar consta concret abaterea imputată și ce surse suplimentare ar fi trebuit indicate, în condițiile în care informația a fost transmisă în mod direct de reporter.

Referitor la subiectul „Războiul povestit de prizonierii ruși", reclamanta a susținut că materialul a fost realizat în baza informațiilor oficiale difuzate de Serviciul de Securitate al Ucrainei, inclusiv imaginile video provenind de la această instituție, fiind vizibilă sigla acesteia. Prin urmare, nu poate fi reținută lipsa indicării sursei sau caracterul neverificabil al informației, iar ignorarea acestui aspect de către autoritate denotă o apreciere superficială a probelor.

În ceea ce privește subiectul „Kievul vorbește de crime de război", reclamanta a arătat că acesta reflecta poziția oficială a autorităților ucrainene și a instituțiilor internaționale, iar la momentul difuzării nu exista o reacție oficială din partea Federației Ruse. Aceasta a fost exprimată ulterior, la o dată diferită, fiind difuzată separat. În aceste condiții, nu se poate imputa neprezentarea unei poziții inexistente la momentul difuzării, iar interpretarea contrară ar echivala cu o limitare nejustificată a dreptului mass-media de a informa asupra unor subiecte de interes public.

Totodată, reclamanta a invocat că obligația de a asigura echilibrul opiniilor trebuie interpretată în mod rezonabil, în funcție de existența efectivă a unor poziții divergente, iar nu în mod formal și abstract, în sensul impunerii unei obligații imposibil de realizat.

Cu referire la subiectul privind minorul refugiat, reclamanta a susținut că difuzarea imaginilor s-a realizat cu acordul persoanelor în grija cărora acesta se afla, iar scopul reportajului a fost unul de interes public major, și anume, informarea societății asupra

situației refugiaților afectați de conflictul armat. A arătat că nu a fost urmărită expunerea vieții private a minorului, ci prezentarea unei realități de interes general, fiind incidente prevederile legale care permit difuzarea unor informații cu impact negativ în cazul în care aceasta servește interesului public.

În acest context, reclamanta a invocat aplicabilitatea normelor speciale și derogatorii, care, în caz de conflict cu normele generale, urmează a fi aplicate cu prioritate, în conformitate cu regulile de tehnică legislativă.

Deasemenea, reclamanta a susținut că autoritatea nu a motivat în mod corespunzător aplicarea sancțiunilor, neindicând în mod clar care sunt acțiunile sau inacțiunile concrete imputate și în ce constă încălcarea normelor legale invocate, ceea ce contravine exigențelor de legalitate și previzibilitate ale actului administrativ.

În ceea ce privește sancționarea pentru pretinse încălcări repetate, reclamanta a arătat că autoritatea s-a întemeiat pe o decizie anterioară, a cărei executare era suspendată prin hotărâre judecătorească, astfel încât aceasta nu putea produce efecte juridice și nu putea fi utilizată ca temei pentru agravarea răspunderii.

Sub aspect procedural, reclamanta a invocat încălcarea dreptului la apărare, arătând că nu i-a fost comunicat în timp util raportul de monitorizare și nu a fost informată cu respectarea termenului legal de 10 zile lucrătoare înainte de examinarea cazului, fiind astfel lipsită de posibilitatea efectivă de a-și formula și susține poziția.

Totodată, a arătat că examinarea cauzei a avut loc în lipsa sa, fără a fi respectate condițiile legale privind citarea și participarea persoanei vizate, ceea ce constituie o abatere de la garanțiile procedurale aplicabile.

În continuare, reclamanta a invocat încălcarea obligației autorității de a examina cauza în mod complet și multiaspectual, precum și de a-și întemeia decizia pe probe suficiente, arătând că în speță nu au fost întrunite elementele constitutive ale pretinselor încălcări, iar dubiile existente nu au fost interpretate în favoarea sa, contrar principiului prezumției de nevinovăție.

În acest sens, a făcut trimitere la principiul preeminenței dreptului și la exigențele unui proces echitabil, arătând că sancționarea unei persoane nu poate avea loc în lipsa unei constatări clare și complete a faptelor și a unei motivări corespunzătoare a actului administrativ.

În temeiul celor expuse, ÎCS „Reforma Art” SRL a solicitat anularea pct.2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 9.1 și 10 din decizia Consiliului Audiovizualului nr. 114 din 15 aprilie 2022, Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării serviciilor media audiovizuale de televiziune „Jurnal TV” și „PRO TV CHIȘINĂU”, urmare a petițiilor Nataliei Dașchevici și a lui Oleg Pietraru, precum și a deciziei Consiliului Audiovizualului nr.182 din 27 mai 2022, în partea ce se referă la ÎCS „Reforma Art” SRL și postul de televiziune Jurnal TV.

Obiecțiile pârâtului:

Prin referința depusă, reprezentantul Consiliului Audiovizualului a solicitat respingerea acțiunii motivând că nu există temei legal pentru anularea Deciziei CA nr. 114 din 15 aprilie 2022, poziția reclamantei fiind constituită din simple declarații, fără suport juridic și fără prezentarea probelor pertinente în susținerea celor solicitate.

În acest sens, a indicat că *art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale stabilește expres:* „În cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii”.

A susținut că respectarea corectitudinii informației, a provenienței sigure și suficient documentate sub aspect factologic, a unei abordări credibile și imparțiale a evenimentelor, precum și a reflectării echilibrate a diferitor opinii, reprezintă obligații legale exprese ale furnizorilor de servicii media, care nu au fost respectate de reclamantă la difuzarea subiectului cu titlul „Rușii atacă marile orașe ale Ucrainei”. Simpla invocare de către reclamantă a faptului că este vorba despre un live realizat de trimisul special în Odesa nu poate justifica respectarea exigențelor legale, or, deși prezentatoarea anunță informații concrete privind atacuri ale armatei ruse, reporterul nu a confirmat aceste informații printr-un suport factologic suficient, limitându-se la afirmații generale și la mențiuni precum „se spune că” sau „circulă zvonuri”. În aceste condiții, informația difuzată nu îndeplinește standardul de acuratețe impus de lege, fiind lipsită de indicarea sursei de proveniență și de verificabilitate, iar faptul că reporterul a fost prezent în teren nu exonerează furnizorul de obligația de a prezenta informații documentate și de a indica proveniența acestora.

Totodată, pârâtul a invocat incidența art. 13 alin. (3) din Codul serviciilor media audiovizuale, potrivit căruia, în cazul în care informația provine din surse a căror credibilitate nu este verificată suficient, acest fapt trebuie menționat explicit, obligație care nu a fost respectată în speță.

Referitor la subiectul „Războiul povestit de prizonierii ruși”, pârâtul a arătat că argumentele reclamantei privind pretinsa netemeinicie a constatărilor nu pot fi reținute, întrucât în decizia contestată sunt indicate expres faptele imputate, constând în difuzarea unor secvențe video de proveniență necunoscută, în care apar persoane ce pretind a fi soldați ruși, fără a exista informații concludente privind apartenența acestora, precum și în prezentarea unor afirmații privind capturarea unor militari sau existența unui crematoriu mobil, fără indicarea surselor și fără prezentarea unei poziții oficiale.

Cu privire la susținerea reclamantei că imaginile ar proveni de la Serviciul de Securitate al Ucrainei, pârâtul a arătat că, potrivit constatărilor din ședința publică, sigla instituției respective a fost vizibilă doar pentru o durată de aproximativ 2 secunde, fără a putea fi identificată în mod clar de publicul larg, ceea ce nu satisface cerința legală de a preciza explicit proveniența materialelor utilizate, conform art. 13 alin. (5) lit. e) din Codul serviciilor media audiovizuale.

Pârâtul a subliniat că dezacordul reclamantei cu constatările autorității nu poate afecta legalitatea actului administrativ, argumentele invocate constituind simple afirmații, neconfirmate prin probe pertinente și admisibile.

În ceea ce privește subiectul „Kievul vorbește de crime de război”, pârâtul a arătat că nu a fost aplicată nicio sancțiune pentru pretinsa încălcare a art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, astfel încât criticile reclamantei sunt lipsite de obiect.

Totodată, a respins argumentul privind existența unei cenzuri, arătând că aplicarea sancțiunilor nu constituie o ingerință nejustificată în activitatea editorială, ci reprezintă un mecanism legal de asigurare a respectării normelor care guvernează activitatea audiovizuală și de protejare a interesului public de a fi corect informat.

Referitor la subiectul privind minorul refugiat, pârâtul a arătat că furnizorul de servicii media nu a întreprins măsuri pentru a preveni identificarea acestuia, fiind difuzate informații privind numele, vârsta, proveniența și persoanele care îl adăpostesc, precum și imagini în care minorul este intervievat fără estomparea feței.

În aceste condiții, pârâtul a invocat incidența art. 15 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale, subliniind că dreptul minorului la viață privată prevalează asupra necesității de informare, inclusiv în situațiile de interes public, iar acordul persoanelor în grija cărora se află minorul nu înlătură obligația furnizorului de a proteja identitatea acestuia.

Deasemenea, pârâtul a arătat că trimiterea reclamantei la art. 6 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 30/2013 este irelevantă, întrucât această normă vizează protecția copilului în calitate de consumator de programe, și nu situația în care minorul este protagonist al materialului audiovizual, caz în care devin aplicabile regulile speciale de protecție a identității.

În ceea ce privește critica referitoare la lipsa motivării actului administrativ, pârâtul a susținut că Decizia nr. 114 din 15 aprilie 2022 este pe deplin motivată, conținând toate circumstanțele de fapt și de drept care au stat la baza adoptării acesteia.

Referitor la invocarea caracterului repetat al încălcării, pârâtul a arătat că suspendarea executării unui act administrativ nu echivalează cu anularea acestuia, astfel încât decizia anterioară poate fi luată în considerare la stabilirea caracterului repetat al abaterii, în măsura în care aceasta nu a fost anulată de instanța de judecată.

Sub aspect procedural, pârâtul a respins susținerile reclamantei privind încălcarea dreptului la apărare, arătând că aceasta a fost informată în mod corespunzător despre existența petițiilor și despre data examinării acestora, prin scrisoarea nr. 390 din 31 martie 2022, ceea ce demonstrează că avea cunoștință despre procedura inițiată.

Totodată, pârâtul a arătat că legislația aplicabilă nu instituie obligația de a transmite raportul de monitorizare cu 10 zile înainte de ședința publică, termenul prevăzut de art. 83 alin. (7) din Codul serviciilor media audiovizuale vizând exclusiv informarea despre data, ora și locul desfășurării ședinței.

În acest sens, a explicat că procedura prevăzută de art. 83 alin. (4) implică efectuarea controlului în termen de 15 zile lucrătoare și examinarea sesizării în cel mult 5 zile lucrătoare ulterior, astfel încât interpretarea reclamantei ar conduce la depășirea termenelor legale și ar contraveni cadrului normativ aplicabil.

Deasemenea, pârâtul a arătat că remiterea raportului de monitorizare înainte de ședință reprezintă o practică administrativă menită să asigure eficiența procedurii, iar nu o obligație legală, astfel încât nu se poate reține încălcarea dreptului la apărare.

Referitor la invocarea Regulamentului din 2008, pârâtul a arătat că acesta este caduc, fiind adoptat în temeiul Codului Audiovizualului abrogat, iar în prezent procedura este reglementată exclusiv de Codul serviciilor media audiovizuale, care nu

condiționează validitatea ședinței de prezența furnizorului, dacă acesta a fost informat în mod corespunzător.

În concluzie, pârâtul a susținut că acțiunea reclamantei este întemeiată exclusiv pe afirmații lipsite de suport probator și juridic, că motivele invocate nu sunt de natură să pună la îndoială legalitatea actului contestat și că decizia a fost adoptată cu respectarea competenței, procedurii și normelor legale incidente, solicitând respingerea cererii de chemare în judecată.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 11 iunie 2024 s-a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Reforma Art" împotriva Consiliului Audiovizualului, terți Natalia Dașchevici și Oleg Pietraru cu privire la anularea punctului 2,3,4,5,6,7,9,9.1 și 10 din Decizia Consiliului Audiovizualului nr. 114 din 15 aprilie 2022 cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării serviciilor media audiovizuale de televiziune „Jurnal TV" și „Pro TV Chișinău", urmare a petițiilor Nataliei Dașchevici și a lui Oleg Pietraru, în partea ce se referă la ÎCS „Reforma Art" SRL și postul de televiziune jurnal TV și a deciziei Consiliului Audiovizualului nr.182 din 27 mai 2022 emisă la soluționarea cererii prealabile.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, SRL „Reforma Art" a declarat cerere de apel, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 11 iunie 2024 și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acțiunea înaintată de SRL "Reforma Art" împotriva Consiliului Audiovizualului, terți Natalia Dașchevici și Oleg Pietraru cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil

Termenul de declarare a apelului:

Potrivit art.232 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic.

Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la 11 iunie 2024, apelul nemotivat a fost declarat la 12 iunie 2024, hotărârea motivată a fost notificată la 27 noiembrie 2024, iar apelul motivat a fost depus la 9 decembrie 2024.

Prin urmare, Colegiul constată că atât apelul nemotivat, cât și cel motivat au fost depuse în interiorul termenului legal.

Argumentele participanților la proces:

În motivarea apelului, reprezentantul SRL „Reforma Art" a indicat că în textul hotărârii au fost inserate constatări improprii cauzei, ceea ce denotă caracterul superficial

al judecării cauzei și motivării soluției. În această privință s-a referit la expunerea cu privire la reprezentantul apelantei și examinarea cauzei cu participarea acestuia.

În continuare, a subliniat importanța și cuprinsul motivării unui act administrativ individual, reiterând în detaliu argumentele cererii de chemare în judecată.

În final, a concluzionat că instanța nu s-a pronunțat asupra argumentelor invocate, nu le-a luat în considerație, emițând o soluție contrară cadrului legal și fără fundamentare pe circumstanțele de fapt reale.

Prin referință, reprezentantul intimatului, Consiliului Audiovizualului a solicitat respingerea cererii de apel, motivând că instanța a elucidat toate împrejurările cauzei și corect a constatat netemeinicia acțiunii, iar apelantul nu a indicat nici un temei de casare a hotărârii.

Referitor la greșeala de redactare cu privire la reprezentantul apelantei și examinarea cauzei cu participarea acestuia *a menționat că aceasta, de una singură, nu poate condiționa legalitatea și temeinicia hotărâri contestate.*

Totodată, a subliniat că, contrar susținerilor apelantului, decizia nr. 114 din 15 aprilie 2022 este una motivată, iar instanța corect a apreciat ca declarative argumentele reclamantului invocate în acest sens.

În continuare, raportându-se la argumentele preluate de apelant din cererea de chemare în judecată, a reiterat, în esență, criticile formulate anterior în referința asupra acțiunii.

În şedinţa de judecată, reprezentantul apelantului, SRL „Reforma Art” Dumitru Pavel a solicitat admiterea cererii apel în sensul solicitat și în baza motivelor de fapt și de drept invocate în cererea de apel motivată.

În şedinţa de judecată, *reprezentantul* intimatului, Consiliului Audiovizualului Mașaev Maria a solicitat respingerea apelului declarat.

În ședința de judecată terții Natalia Dașchevici și Oleg Pietraru, fiind citați legal nu s-au prezentat, din care considerent, instanța a decis examinarea cauzei în lipsa acestora.

Aprecierea instanţei de apel:

Instanţa de apel, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe, constată că aceasta urmează a fi menţinută din considerentele ce succed.

Potrivit art.195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu exceptia art. 169–171.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul.

În acord cu prevederile art.231 alin.(2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art.219 alin.(1) – (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de

formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Prevederile art.220 alin.(1) Cod administrativ, stabilesc că obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87–93.

Din conținutul art.93 din Codul administrativ, se stabilește sarcina probațiunii, potrivit căreia, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Admisibilitatea acțiunii:

Colegiul judiciar reține că prima instanță a verificat admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, constatând îndeplinirea condițiilor legale privind obiectul acțiunii, respectarea procedurii prealabile, termenul de adresare și competența instanței.

În apel, aceste aspecte nu au fost contestate, iar instanța de apel nu identifică din oficiu impedimente de admisibilitate, motiv pentru care va proceda la examinarea fondului apelului.

Raționamentele asupra fondului acțiunii:

Examinând materialele dosarului, actele procedurale și înscrisurile anexate, instanța de apel reține următoarele circumstanțe de fapt.

Suportul probatoriu atestă că prin scrisoarea nr. 390 din 31 martie 2022, Consiliul Audiovizualului a remis în adresa reclamantei copiile petițiilor Nataliei Dașchevici și a lui Oleg Pietraru, a solicitat prezentarea, în scris, a opiniei instituției referitor la cele invocate în petiții și a înregistrărilor video a buletinelor informative indicate în acestea, precum și a informat furnizorul de servicii media că rezultatele monitorizării vor fi examinate în cadrul ședinței publice a Consiliului din 15 aprilie 2022.

Prin răspunsul din 1 aprilie 2022, ÎCS „Reforma Art” SRL a solicitat Consiliului Audiovizualului declararea ca inadmisibilă a petițiilor, pe motivul depunerii lor de persoane inexistente, fie respingerea acestora ca fiind vădit neîntemeiate.

La 4 aprilie 2022 Consiliul Audiovizualului a informat reclamanta cu privire la identitatea persoanelor ce au depus petițiile și a solicitat repetat prezentarea, în scris, a opiniei instituției referitor la cele invocate în petiții.

Prin scrisoarea nr. 453 din 13 aprilie 2022, ÎCS „Reforma Art” SRL a fost informată despre rezultatele monitorizării postului de televiziune „Jurnal TV”, potrivit

căruia: - la subiectul cu titlul ”Rușii atacă marele orașe ale Ucrainei”, reporterul a furnizat publicului un spectru de informații, fără a indica sursele de proveniență ale acestora, lipsind poziția sau atitudinea atât a părții ucrainene, cât și a celei ruse, prin ce sunt relevante prevederile art. 13 alin.(1) lit.b), alin.(4) din CSMA; la subiectul ”Războiul povestit de prizonierii ruși” nu sunt prezentate informații concludente despre apartenența persoanelor, pretinse a fi soldați din armata rusă, capturați de ucraineni, la armata Federației Ruse, precum și nu este specificată sursa informațiilor cu privire la crematoriul mobil pentru arderea cadavrelor, lipsind a doua poziție, la ce sunt relevante prevederile art. 13 alin.(1) lit.b), alin.(4) și alin. (5) lit. e) din CSMA; la subiectul ”Kievul vorbește de crime de război” jurnaliștii nu au intervenit pentru a echilibra știrea, prezentând un punct de vedere alternativ ce ar demonstra contrariul, și anume opinia Federației Ruse, fiind relevante prevederile art. 13 alin.(6) lit.a) din CSMA; la subiectul cu privire la situația refugiaților, serviciul mediat nu a întreprins măsuri pentru a împiedica recunoașterea băiatului, nu s-a ținut cont de vulnerabilitatea vârstei minorului, de starea psiho-emoțională a acestuia, nefiind întreprinse măsuri pentru protejarea identității, în raport cu ce sunt relevante prevederile art. 15 alin.(4) din CSMA.

La 14 aprilie 2022 reclamanta și-a expus opinia referitor la constatările din raportul de monitorizare, menționând următoarele: - cu privire la subiectul cu titlul ”Rușii atacă marele orașe ale Ucrainei” este vorba despre live-ul realizat de trimisul special în or. Odessa, care a dat informația din observațiile personale, plus ce a vorbit cu oamenii pe loc, reprezentând una din cele trei reguli ale jurnalismului privind obținerea informațiilor: a) declarații asumate; b) documente, c) ceea ce vede reporterul, relatare de la fața locului; - cu privire la subiectul ”Războiul povestit de prizonierii ruși” materialul a fost realizat în baza informațiilor oficiale difuzate de SBU, fiind lizibilă sigla serviciului dat; la subiectul ”Kievul vorbește de crime de război” la ora difuzării nu exista un comentariu oficial din partea Federației Ruse; la subiectul cu privire la situația refugiaților, imaginea a fost difuzată cu acordul persoanelor în grija cărora se afla minorul.

Prin decizia Consiliului Audiovizualului nr. 114 din 15 aprilie 2022 cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării serviciilor media audiovizuale de televiziune „Jurnal TV” și PRO TV Chișinău” s-a decis: admiterea petiției f/nr. din 29 martie 2022 lui Oleg Pietraru cu privire la serviciul media audiovizual de televiziune „Jurnal TV” (pct. 2); admiterea parțială a petiției f/nr. din 28 martie 2022 a Nataliei Dașchevici, cu privire la serviciile media audiovizuale de televiziune „PRO TV Chișinău” și „Jurnal TV” (pct. 3); sancționarea cu avertizare publică ICS „Reforma Art” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. e) din Codul serviciilor media audiovizuale (pct. 4); sancționarea cu avertizare publică ICS „Reforma Art” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (3) din Codul serviciilor media audiovizuale (pct. 5); sancționarea cu avertizare publică ICS Reforma Art SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 15 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale (pct. 6); sancționarea cu amendă în mărime de 5 000 de lei ICS ”Reforma Art” SRL, fondatoarea

serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale (pct.7); obligarea, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, ÎCS „Reforma Art” SRL și ÎCS „PRO DIGITAL” SRL să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în căzui serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri (pct.9); prezentarea de către ÎCS „Reforma Art” SRL și ÎCS „PRO DIGITAL” SRL, în termen de 5 zile de la aducerea la cunoștință a prezentei decizii, a raportului despre executarea prevederilor art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, care va include data și ora difuzării textului sancțiunii (pct.9.1).

Potrivit constatărilor din decizia menționată, în cadrul buletinului de știri ”Jurnalul orei 19:00” din 1 martie 2022 subiectele ce au vizat conflictul armat din Ucraina au fost reflectate cu carențe în ceea ce ține de veridicitatea surselor sau absența acestora, lipsa indicatorilor sau a emblemelor care ar face identificabile secvențele video inserate, precum și lipsa punctelor de vedere aflate în opoziție.

Astfel, cu privire la l subiectul cu titlul ”Rușii atacă marele orașe ale Ucrainei” a atestat că știrea constă doar din relatările reporterului, care prezintă informații fără un suport factologic și fără a indica sursele de proveniență ale acestora, relatarea limitându-se la afirmații ca ”Tot mai multe zvonuri circulă...”, ”Se spune că.... ”. Totodată, în cadrul știrii, lipsește și echilibrul de opinii vis a vis de informațiile relatate.

Referitor la subiectul ”Războiul povestit de prizonierii ruși” a constatat că nu sunt prezentate informații concludente despre apartenența persoanelor, pretinse a fi soldați din armata rusă, capturați de ucraineni, la armata Federației Ruse, precum și nu este specificată sursa informațiilor cu privire la crematoriul mobil pentru arderea cadavrelor, lipsind poziția oficială vis a vis de afirmațiile prezentate.

În raport cu subiectul ”Kievul vorbește de crime de război” a reținut că jurnaliștii nu au intervenit pentru a echilibra știrea, prin prezentarea altor puncte de vedere aflate în opoziție, în cazul de față opinia Federației Ruse.

Cât privește subiectul de aproximativ 4 minute cu privire la situația refugiaților, a specificat că la reflectarea acestuia nu s-a ținut cont de vulnerabilitatea vârstei minorului, de starea psiho-emoțională a acestuia, nefiind întreprinse măsuri pentru protejarea identității.

Totodată, Consiliul Audiovizualului a reținut că prin Decizia nr. 31/198 din 23 august 2021 ICS ”Reforma Art” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, a fost sancționat cu avertizarea publică pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin.(4) din CSMA.

Apreciind decizia Consiliului Audiovizualului nr. 114 din 15 aprilie 2022 ca ilegală și neîntemeiată, la 15 aprilie 2022, ICS ”Reforma Art” SRL, a contestat-o cu cerere prealabilă, respinsă de Consiliului Audiovizualului prin decizia nr. 182 din 27 mai 2022.

Urmare a respingerii cererii prealabile, ÎCS „Reforma Art” SRL, susținând, în esență, că subiectele difuzate au fost realizate în conformitate cu regulile jurnalismului, inclusiv prin relatări directe de la fața locului, întemeiate pe observațiile proprii ale reporterilor și pe informații provenite din surse oficiale, precum Serviciul de Securitate al Ucrainei, că, la momentul difuzării materialelor, nu existau poziții oficiale contrare în spațiul public, astfel încât nu i se poate reproșa neprezentarea unor opinii inexistente, că difuzarea imaginilor minorului s-a realizat cu acordul persoanelor în grija cărora acesta se afla și a fost justificată de interesul public major, fără a aduce atingere vieții private, fiind incidentă norma specială care permite difuzarea unor astfel de informații, precum și că actul administrativ este afectat de lipsa unei motivări suficiente și de încălcarea garanțiilor dreptului la apărare, întrucât nu a fost informată în termenul legal și nu i-a fost comunicat raportul de monitorizare în timp util, fiind lipsită de posibilitatea efectivă de a-și formula și susține poziția, a concluzionat că Decizia Consiliului Audiovizualului nr. 114 din 15 aprilie 2022, cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării serviciilor media audiovizuale de televiziune „Jurnal TV” și „PRO TV CHIȘINĂU”, este afectată de vicii esențiale de legalitate, de natură să atragă nulitatea acesteia, motiv pentru care s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune, solicitând anularea pct. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 9.1 și 10 din decizia menționată, precum și a Deciziei Consiliului Audiovizualului nr. 182 din 27 mai 2022, în partea ce se referă la ÎCS „Reforma Art” SRL și postul de televiziune „Jurnal TV”.

Examinând cauza, prima instanță a respins acțiunea depusă de ÎCS „Reforma Art” SRL.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că obiecțiile reclamantei privind pretinsa încălcare a procedurii administrative sunt neîntemeiate, întrucât aceasta a fost informată în termen despre examinarea petițiilor și a avut posibilitatea efectivă de a-și expune poziția, iar legislația nu instituie obligația autorității de a remite raportul de monitorizare cu 10 zile înainte de ședința publică.

Totodată, în ceea ce privește fondul cauzei, instanța a constatat că Consiliul Audiovizualului a stabilit corect existența unor carențe în reflectarea subiectelor difuzate, constând în lipsa unui suport factologic, neindicarea surselor de proveniență a informațiilor și a materialelor video, precum și neasigurarea echilibrului de opinii, în sensul prevederilor art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale.

Deasemenea, în privința subiectului privind minorul, a reținut că nu au fost întreprinse măsuri adecvate pentru protejarea identității acestuia, dreptul la viață privată prevalând asupra necesității de informare.

Prima instanță a mai apreciat că sancțiunile aplicate sunt legale și proporționale, inclusiv în ceea ce privește reținerea caracterului repetat al încălcării, întrucât suspendarea executării actului administrativ anterior nu echivalează cu anularea acestuia.

Legislația relevantă:

În conformitate cu prevederile art. 13 alin.(3) din Codul serviciilor media audiovizuale, în vigoare la data stingerii situației juridice, în cazul în care informația

provine din surse confidenţiale sau a căror credibilitate nu este verificată suficient, acest lucru trebuie să fie menţionat explicit.

Alin. (4) a articolului menționat prevede că, în cadrul programelor audiovizuale de ştiri, pentru care exactitatea şi corectitudinea sînt esenţiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă şi imparţială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii.

În acord cu alin. (5) lit.e) a aceluiași articol, în programele audiovizuale de ştiri şi de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decît cele ale redacţiei, să se precizeze acest lucru.

Conform art. 15 alin.(4) din Codul serviciilor media audiovizuale, în vigoare la data stingerii situației juridice, dreptul minorului la respectarea vieţii private şi la propria imagine prevalează în faţa necesităţii de informare, inclusiv în cazul minorului aflat în situaţii dificile.

Potrivit prevederilor art. 83 alin. (1)-(3) lit.c) din Codul serviciilor media audiovizuale, în vigoare la data stingerii situației juridice, supravegherea respectării prevederilor prezentului cod şi sancţionarea încălcărilor, precum şi controlul îndeplinirii obligaţiilor şi a deciziilor adoptate în temeiul şi pentru aplicarea prezentului cod revin Consiliului Audiovizualului. În activitatea de supraveghere şi control, Consiliul Audiovizualului solicită informaţiile şi actele necesare pentru aplicarea prevederilor prezentului cod. Solicitantul indică temeiul legal, scopul solicitării şi termenul prezentării informaţiei. Consiliul Audiovizualului exercită controlul ca urmare a petiţiei depuse de către o persoană fizică sau juridică.

În temeiul alin.(4) a aceluiași articol, în cazurile prevăzute la alin.(3) lit.b) şi c), Consiliul Audiovizualului, în termen de 15 zile lucrătoare din data depunerii sesizării ori petiţiei, efectuează un control privind circumstanţele de fapt. Termenul respectiv poate fi prelungit prin decizia Consiliului Audiovizualului cu cel mult 15 zile lucrătoare. În cel mult 5 zile lucrătoare după efectuarea controlului privind circumstanţele de fapt, Consiliul Audiovizualului examinează sesizarea sau petiţia în şedinţă publică, anunţă rezultatele controlului, audiază subiecţii interesaţi şi decide respingerea sau acceptarea sesizării ori petiţiei şi, după caz, aplicarea unei sancţiuni, în condiţiile prevăzute de prezentul cod.

Potrivit alin.(7)-(8) a articolului indicat, cu excepţia perioadei electorale, cu 10 zile lucrătoare înainte de desfăşurarea şedinţei publice în cadrul căreia va fi examinată sesizarea sau petiţia, Consiliul Audiovizualului informează subiecţii interesaţi despre data, ora şi locul desfăşurării acesteia. Consiliul Audiovizualului examinează sesizarea sau petiţia în lipsa subiecţilor interesaţi dacă a fost respectată procedura informării prealabile a acestora.

Art. 84 alin.(1)-(3) lit.a) din Codul serviciilor media audiovizuale, în vigoare la data stingerii situației juridice, prevede că, furnizorii de servicii media, furnizorii de servicii de platformă de partajare a materialelor video şi distribuitorii de servicii media poartă răspundere pentru încălcarea legislaţiei în domeniul audiovizualului în conformitate cu prezentul articol şi cu legislaţia în vigoare. Pentru încălcarea prevederilor prezentului cod, Consiliul Audiovizualului aplică sancţiuni stabilite individual, în funcţie

de gravitatea încălcării, de efectele acesteia, precum şi de frecvenţa încălcărilor comise în ultimele 12 luni. Se sancţionează cu avertizare publică furnizorii de servicii media care au comis prima încălcare a prevederilor stipulate la (…), art.13–15, (…) din prezentul cod.

În plan procedural, Colegiul reține că dispozițiile art. 83 din Codul serviciilor media audiovizuale reglementează procedura de control exercitată de Consiliul Audiovizualului, instituind, pe de o parte, competența acestuia de a verifica respectarea legislației în domeniu și de a aplica sancțiuni, iar pe de altă parte, cadrul procedural în care se desfășoară această activitate. Astfel, norma stabilește succesiunea etapelor procedurale: inițierea controlului în baza unei petiții, efectuarea verificării circumstanțelor de fapt într-un termen determinat, examinarea în ședință publică și adoptarea unei decizii, precum și garanțiile procedurale aferente, inclusiv obligația de informare prealabilă a subiecților interesați cu privire la data, ora și locul desfășurării ședinței.

Din interpretarea sistemică a alin. (4) și alin. (7)-(8) rezultă că termenul de 10 zile lucrătoare vizează exclusiv informarea subiecților despre desfășurarea ședinței publice, iar nu comunicarea raportului de monitorizare sau a rezultatelor controlului, care, potrivit legii, sunt anunțate în cadrul ședinței respective. În același timp, norma permite examinarea sesizării în lipsa subiecților interesați, cu condiția respectării procedurii de informare, ceea ce relevă că prezența acestora nu constituie o condiție de validitate a procedurii.

În speță, Colegiul constată că aceste exigențe au fost respectate, reclamanta fiind informată despre existența petițiilor și despre data examinării acestora, având posibilitatea efectivă de a-și expune poziția, inclusiv prin prezentarea opiniei asupra constatărilor autorității anterior desfășurării ședinței publice.

Prin urmare, în mod corect prima instanță a reținut că reclamanta a fost informată despre existența petițiilor și despre data examinării acestora, fiind în măsură să-și formuleze poziția, fapt confirmat inclusiv prin prezentarea opiniei asupra raportului de monitorizare anterior ședinței publice. Astfel, nu poate fi vorba despre o încălcare a dreptului la apărare și nici despre nerespectarea procedurii administrative.

În aceste condiții, Colegiul apreciază că interpretarea dată de apelant dispozițiilor art. 83 din Codul serviciilor media audiovizuale, în sensul existenței unei obligații a autorității de a comunica raportul de monitorizare cu 10 zile înainte de ședința publică, este eronată și nu își găsește suport în textul legal, motiv pentru care criticile formulate sub acest aspect se resping.

În ceea ce privește fondul cauzei, Colegiul reține că dispozițiile art. 13 alin. (3)-(5) din Codul serviciilor media audiovizuale instituie standardele de rigoare jurnalistică aplicabile programelor de știri, impunând furnizorilor de servicii media obligația de a asigura verificabilitatea informației, indicarea surselor de proveniență și reflectarea echilibrată a opiniilor.

Astfel, legiuitorul a consacrat principiul potrivit căruia informațiile difuzate trebuie să fie întemeiate pe surse sigure și suficient documentate, iar în situațiile în care acestea provin din surse a căror credibilitate nu este verificată, acest fapt trebuie indicat în mod explicit.

Totodată, în cazul utilizării materialelor preluate din alte surse, există obligația de a preciza în mod clar proveniența acestora, pentru a asigura transparența și corecta informare a publicului.

În același timp, potrivit art. 15 alin. (4) din același cod, legiuitorul a instituit o protecție sporită a minorului, stabilind în mod expres că dreptul acestuia la viață privată și la propria imagine prevalează asupra necesității de informare, inclusiv în situații de interes public, ceea ce impune furnizorilor de servicii media obligația de a adopta măsuri efective pentru a preveni identificarea minorilor aflați în situații vulnerabile.

În speță, Colegiul constată că, în mod corect prima instanță a reținut că subiectele difuzate de apelant nu au respectat aceste exigențe, întrucât informațiile prezentate nu au fost susținute de un suport factologic suficient, nu au fost indicate sursele de proveniență sau acestea nu au fost precizate în mod clar, iar materialele video utilizate nu au fost identificate corespunzător ca provenind din alte surse.

Totodată, în privința subiectului privind minorul, instanța de fond a reținut în mod corect că nu au fost întreprinse măsuri adecvate pentru protejarea identității acestuia, fiind difuzate informații care permit identificarea sa, în pofida faptului că acesta se afla într-o situație de vulnerabilitate, aspect ce contravine în mod direct dispozițiilor art. 15 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale.

Deasemenea, în mod întemeiat s-a constatat lipsa unei constatări a încălcării conform art. 13 alin. (6) lit.a) din Codul serviciilor media audiovizuale.

În aceste condiții, Colegiul apreciază că prima instanță a interpretat și aplicat corect normele de drept material incidente, iar susținerile apelantului, în sensul că subiectele ar fi fost realizate în conformitate cu regulile jurnalismului și că interesul public ar justifica conduita adoptată, nu sunt apte să înlăture încălcările constatate.

Or, invocarea caracterului de relatare directă de la fața locului nu exonerează furnizorul de servicii media de obligația de a asigura un minim suport factologic și de a indica sursele informațiilor difuzate, standardele prevăzute de art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale fiind aplicabile indiferent de forma jurnalistică utilizată.

Deasemenea, simpla mențiune privind proveniența materialelor de la o sursă oficială, fără o identificare clară și perceptibilă pentru public, nu satisface exigențele legale privind transparența sursei.

Totodată, acordul persoanelor în grija cărora se afla minorul nu poate prevala asupra obligației legale de protejare a identității acestuia, dreptul la viață privată și la imagine având prioritate, conform art. 15 alin. (4) din Cod.

În aceste condiții, argumentele invocate de reclamantă nu sunt de natură să infirme constatările autorității publice și ale instanței de fond.

Referitor la sancțiunile aplicate, Colegiul reține că acestea au fost individualizate în mod corespunzător, în raport cu natura și gravitatea încălcărilor constatate, fiind justificată inclusiv reținerea caracterului repetat al faptei, în condițiile în care suspendarea executării actului administrativ anterior nu echivalează cu anularea acestuia și nu înlătură existența constatării anterioare a încălcării.

Colegiul civil nu poate reține argumentele apelantului privind pretinsul caracter superficial al motivării hotărârii primei instanțe, subliniind că inserarea unor formulări

referitoare la reprezentarea procesuală nu este de natură să afecteze legalitatea soluției pronunțate, în lipsa demonstrării unei influențe efective asupra soluționării fondului cauzei. Or, apelantul nu a indicat în ce mod aceste pretinse inadvertențe ar fi determinat o soluție eronată, limitându-se la critici de ordin formal.

În ceea ce privește susținerea că instanța nu s-ar fi pronunțat asupra argumentelor invocate, Colegiul reține că, contrar acestor afirmații, prima instanță a examinat în mod efectiv apărările reclamantei, oferind un răspuns argumentat atât criticilor de ordin procedural, cât și celor ce vizează legalitatea materială a actului administrativ contestat.

De altfel, Colegiul constată că apelantul nu a formulat critici concrete de natură să răstoarne concluziile primei instanțe, limitându-se, în esență, la reiterarea argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată, fără a demonstra erori de fapt sau de drept în soluția pronunțată.

În consecință, Colegiul civil conchide că hotărârea instanței de fond este legală și întemeiată, iar apelul urmează a fi respins, cu menținerea integrală a acesteia.

În conformitate cu prevederile art.240 alin.(1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

D E C I D E :

Apelul declarat de SRL ”Reforma Art”, se respinge.
Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 11 iunie 2024.
Decizia cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei